

IZVJEŠĆE FINACIJSKE REVIZIJE

**PRAĆENJE POSTUPANJA PO PREPORUKAMA IZ IZVJEŠĆA O FINACIJSKOJ REVIZIJI
JAVNOG KOMUNALNOG PODUZEĆA D.O.O. TOMISLAVGRAD ZA 2018. GODINU**

Broj: 01-02-09-11-4-603-5/25

Sarajevo, rujan 2025. godine

SADRŽAJ

I.	IZVJEŠĆE NEZAVISNOG REVIZORA	1
II.	IZVJEŠĆE O POSTUPANJU PO PREPORUKAMA.....	3
1.	UVOD	3
2.	OCJENA POSTUPANJA PO PREPORUKAMA.....	5
2.1	Realizirane preporuke	5
2.2	Djelomično realizirane preporuke	6
2.3	Nerealizirane preporuke.....	8
3.	POSTUPANJE OPĆINSKOG VIJEĆA	11
4.	DODATNE PREPORUKE	11
5.	KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠĆA	11
6.	PRIVITAK	13

I. IZVJEŠĆE NEZAVISNOG REVIZORA

Predmet

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine proveo je praćenje postupanja po preporukama iz **Izvešća o finansijskoj reviziji Javnog komunalnog poduzeća d.o.o. Tomislavgrad za 2018. godinu**,¹ sukladno odredbama Zakona o reviziji institucija u FBiH („Službene novine FBiH“, br. 22/06), sukladno INTOSAI Okviru profesionalnih objava² i Proceduri za praćenje postupanja po preporukama iz izvješća o finansijskoj reviziji.

Vrhovne revizijske institucije imaju važnu ulogu u praćenju poduzetih mjera subjekta revizije sukladno ISSAI-ju 100 – Temeljni principi revizije javnog sektora. Praćenje je usmjereno na to je li subjekt revizije adekvatno adresirao postavljena pitanja, te se prilikom praćenja razmatraju i šire implikacije.

Odgovornost rukovodstva za postupanje po preporukama

Ravnatelj Javnog komunalnog poduzeća d.o.o. Tomislavgrad odgovoran je za pripremu programa provođenja danih preporuka, za provođenje i za izvješćivanje o provedbi.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da provedemo praćenje i damo ocjenu i zaključak o postupanju po danim preporukama. Praćenje podrazumijeva proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza kako bi se utvrdilo je li subjekt revizije i u kojoj mjeri poduzeo aktivnosti s ciljem otklanjanja utvrđenih neusklađenosti, slabosti i propusta koji su identificirani u revizorskom izvješću.

Meksička deklaracija³ daje slobodu VRI⁴ da iznose zapažanja i daju preporuke u izvješćima o reviziji. Također, Deklaracijom se nalaže postojanje efektivnih mehanizama za praćenje postupanja po preporukama VRI, odnosno da VRI imaju vlastiti unutarnji sustav praćenja kojim se osigurava da revidirani subjekti na odgovarajući način i propisno odgovore na nalaze i preporuke VRI, kao i one koje utvrdi zakonodavna vlast, neki od njenih odbora/povjerenstava ili upravni odbor revidiranog subjekta.

Sukladno INTOSAI-ju P 12 – Vrijednosti i koristi vrhovnih revizijskih institucija – pokretanje promjena u životima građana, VRI trebaju imati efektivne mehanizme za praćenje realizacije preporuka, te javno izvješćivati o poduzetim mjerama, s ciljem jačanja odgovornosti državnih i javnih organa.

Praćenje uključuje ispitivanje, testiranje i prikupljanje dovoljnih i adekvatnih revizijskih dokaza koji potkrepljuju zaključke iskazane po pitanju postupanja po danim preporukama.

Nezavisni smo od Javnog komunalnog poduzeća d.o.o. Tomislavgrad sukladno ISSAI-ju 130 – Etički kodeks, i ispunili smo etičke odgovornosti.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju temelj za naš zaključak.

¹ Broj: 01-02-09-14-4-1944-6/18

² Odluka o usvajanju i objavi INTOSAI Okvira profesionalnih objava („Sl. novine FBiH“, broj 17/25). INTOSAI Okvir profesionalnih objava (engl. IFPP) čine tri razine objava: INTOSAI principi (INTOSAI-P), međunarodni standardi vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i INTOSAI smjernice (GUID).

³ INTOSAI-P 10- Meksička deklaracija o nezavisnosti vrhovnih revizijskih institucija

⁴ VRI – vrhovne revizijske institucije

Zaključak

Na temelju praćenja postupanja po preporukama iz **Izvješća o financijskoj reviziji Javnog komunalnog poduzeća d.o.o. Tomislavgrad za 2018. godinu** utvrđeno je da, od ukupno 17 danih preporuka:

- **dvije preporuke su realizirane (12%);**
- **pet preporuka je djelomično realizirano (29%);**
- **deset preporuka nije realizirano (59%).**

Na temelju prikupljenih revizorskih dokaza i izvršene ocjene postupanja po preporukama zaključeno je da nisu poduzeti odgovarajući koraci na implementaciji danih preporuka, zbog čega je ostalo deset nerealiziranih i pet djelomično realiziranih. Javno komunalno poduzeće d.o.o. Tomislavgrad nije postupilo sukladno članku 16. stavak (3) Zakona o reviziji i donijelo program mjera za premašivanje slabosti i nepravilnosti identificiranih u revizorskom izvješću. Preporučuje se nastavak rada i intenziviranje aktivnosti na realizaciji preostalih preporuka, s ciljem jačanja sustava unutarnjih kontrola i otklanjanja utvrđenih nepravilnosti.

Sarajevo, 24. 9. 2025. godine

ZAMJENICA GENERALNOG REVIZORA

Nina Džidić, s. r.

GENERALNI REVIZOR

Mirza Kudić, s. r.

II. IZVJEŠĆE O POSTUPANJU PO PREPORUKAMA

1. UVOD

Ured za reviziju institucija u FBiH (u daljnjem tekstu: Ured za reviziju) izvršio je financijsku reviziju Javnog komunalnog poduzeća d.o.o. Tomislavgrad (u daljnjem tekstu: Društvo) za 2018. godinu, sačinio Izvješće o izvršenoj reviziji i dao negativno mišljenje o financijskim izvješćima i mišljenje s rezervom o usklađenosti poslovanja sa zakonskim i ostalim propisima. U Izvješću je dano 17 preporuka s ciljem otklanjanja uočenih propusta i nedostataka.

Društvo nije postupilo sukladno članku 16. stavak (3) Zakona o reviziji institucija u FBiH i obavijestilo o poduzetim radnjama radi prevazilaženja nepravilnosti identificiranih u revizorskom izvješću.

Praćenjem su obuhvaćene aktivnosti subjekta na implementaciji preporuka do 31. 12. 2024. godine, a uvažene su i informacije o poduzetim aktivnostima do sačinjavanja ovog Izvješća. Podaci i informacije o poduzetim aktivnostima prikupljene su putem Upitnika o postupanju po preporukama (u daljnjem tekstu: Upitnik), dostavljene dokumentacije, te putem analize važeće regulative relevantne za subjekta.

Društvo je uz odgovore na Upitnik trebalo dostaviti relevantnu dokumentaciju kojom dokazuje odgovore. Ako relevantna dokumentacija nije dostavljena uz Upitnik ili do okončanja praćenja postupanja po preporukama, smatra se da aktivnosti na realizaciji preporuka nisu poduzete.

Analizom dostavljene dokumentacije, odgovora na Upitnik i informacija dobivenih na temelju provedenih intervjua izvršena je ocjena postupanja po preporukama, koja je klasificirana prema sljedećim kategorijama:

- **realizirana preporuka**
- **djelomično realizirana preporuka**
- **nerealizirana preporuka**
- **preporuka za koju nije izvršena ocjena postupanja**

U tablici je pregled danih preporuka u **Izvešću o financijskoj reviziji Javnog komunalnog poduzeća d.o.o. Tomislavgrad za 2018. godinu**, koje su predmet praćenja:

REDNI BROJ	PREPORUKA	POGLAVLJE/ TOČKA
1.	Uspostaviti funkcionalan sistem internih kontrola u skladu sa donesenim internim aktima Društva i donijeti nedostajuće interne akte.	4.
2.	Potrebno je da Odbor za reviziju donese Poslovnik o radu i Studiju rizika i obavlja svoju funkciju u skladu sa Zakonom o javnim poduzećima u FBiH.	4.
3.	Planove poslovanja pripremati i donositi kao osnovu izvršenja aktivnosti Društva i sa svim propisanim elementima u skladu sa članovima 22. - 24. Zakona o javnim poduzećima u FBiH, i isti dostaviti Uredu za reviziju institucija u FBiH, a Skupština Društva treba iste razmatrati u skladu sa članom 6. istog Zakona.	5.
4.	Internim aktima utvrditi normative utroška goriva za svako pojedinačno vozilo i radnu mašinu, kao i procedure kontinuiranog praćenja i nadzora potrošnje goriva.	6.1.2.1.1
5.	Interne akte za obračun plaća uskladiti sa Zakonom o radu, a ugovore o radu zaključivati u skladu sa usvojenim internim aktima.	6.1.2.1.2
6.	Društvo treba poduzeti aktivnosti kako bi se ugovoreni radovi i usluge izvršili prema utvrđenom obimu i zadatim rokovima.	6.1.2.1.3
7.	Potrebno je poduzeti aktivnosti u skladu sa zahtjevima MRS 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema, na pravilnom knjigovodstvenom evidentiranju iskazanih materijalnih sredstava u pripremi, obzirom da su ista završena i stavljena u funkciju i ostvaruju ekonomsku korist, a sa općinom riješiti njihov pravni status.	6.2.1
8.	Donirana sredstva, dobivena za izgradnju vodovodnih podsistema, knjigovodstveno evidentirati u skladu sa MRS 20 - Računovodstveno obuhvaćanje državnih donacija i objavljivanje državne pomoći.	6.2.1
9.	Na datum bilansa vršiti procjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, odnosno procjenu nadoknadiive vrijednosti takvog sredstva, u skladu sa zahtjevom MRS 36 - Umanjenje vrijednosti sredstava.	6.2.1
10.	U saradnji sa osnivačem poduzeti aktivnosti u rješavanju pravnog statusa preuzetih nekretnina.	6.2.1
11.	Radi realnog iskazivanja imovine i finansijskog rezultata, izvršiti vrednovanje, odnosno usklađivanje vrijednosti zaliha u skladu sa MRS 2 - Zalihe.	6.2.2.1
12.	Blagovremeno pokretati sve mjere i aktivnosti na naplati potraživanja, kako ne bi došlo do njihove zastare.	6.2.2.3
13.	Donijeti interni akt o postupku naplate potraživanja, odnosno koristiti sve mehanizme da se smanji ispravka vrijednosti i otpis potraživanja u narednom periodu.	6.2.2.3
14.	Izvršiti popis imovine i usuglasiti knjigovodstveno stanje sa stanjem utvrđenim popisom u skladu sa članovima 25. i 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.	6.2.5
15.	Bilješke uz finansijske izvještaje sastavljati u skladu sa zahtjevima iz MRS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja i zahtjeva ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja.	6.5
16.	Postupke javnih nabava provoditi u skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavama u dijelu odbacivanja ponude u slučaju kada nisu dostavljeni svih traženi dokazi utvrđeni u tenderskoj dokumentaciji.	7.
17.	Plan javnih nabava sačinjavati na osnovu Plana poslovanja kako je utvrđeno člankom 4. Pravilnika o nabavi roba, usluga i ustupanju radova.	7.

2. OCJENA POSTUPANJA PO PREPORUKAMA

Na temelju izvršenog praćenja konstatirano je da, od ukupno 17 danih preporuka:

- dvije preporuke su realizirane (12%);
- pet preporuka je djelomično realizirano (29%);
- deset preporuka nije nerealizirano (59%).

U privitku ovog Izvješća nalazi se Upitnik o postupanju u kojem je Društvo dalo ocjenu i komentar za svaku preporuku, te ocijenilo da je realiziralo tri preporuke, da je 11 preporuka djelomično realiziralo i da tri nije realiziralo.

Na temelju provedenog praćenja postupanja po preporukama utvrdili smo da se ocjene revizora razlikuju od ocjene Društva. Zaključci revizora zasnivaju se na revizorskim dokazima i danim obrazloženjima odgovornih osoba, i za svaku ocjenu dan je odgovarajući komentar.

2.1 Realizirane preporuke

Društvo je realiziralo sljedeće preporuke:

Red. br.	PREPORUKA	KOMENTAR REVIZORA
1.	Interne akte za obračun plaća uskladiti sa Zakonom o radu, a ugovore o radu zaključivati u skladu sa usvojenim internim aktima.	Usvojen je Pravilnik o unutarnjem ustroju i sistematizaciji radnih mjesta 2021. godine i Pravilnik o radu 2023. godine, koji je usklađen sa Zakonom o radu. Ugovori o radu zaključuju se sukladno usvojenim aktima.
2.	Donirana sredstva, dobivena za izgradnju vodovodnih podсистема, knjigovodstveno evidentirati u skladu sa MRS 20 - Računovodstveno obuhvaćanje državnih donacija i objavljivanje državne pomoći.	Društvo je u Upitniku danu preporuku ocijenilo djelomično realiziranom. Dugoročni odgođeni prihodi u prethodnim godinama dijelom su oprihodovani, a da nisu evidentirani sukladno MRS-u 20 – Računovodstvo državnih bespovratnih davanja i objavljivanje državne pomoći, što je imalo za posljedicu da je financijski rezultat bio precijenjen za tu godinu. Tijekom 2024. godine sredstva donirana za vodovodne sustave knjiže se na odgođeni prihod, a na kraju godine se vrši sučeljavanje za iznos obračunate amortizacije. Nisu izvršene ispravke ranijih knjiženja, ali sada se evidentira ispravno.

2.2 Djelomično realizirane preporuke

Društvo je djelomično realiziralo sljedeće preporuke:

Red. br.	PREPORUKA	KOMENTAR REVIZORA
1.	Planove poslovanja pripremati i donositi kao osnovu izvršenja aktivnosti Društva i sa svim propisanim elementima u skladu sa članovima 22. - 24. Zakona o javnim poduzećima u FBiH, i isti dostaviti Uredu za reviziju institucija u FBiH, a Skupština Društva treba iste razmatrati u skladu sa članom 6. istog Zakona.	Plan poslovanja Društva Uprava je donijela u siječnju 2024. godine. Nadzorni odbor je razmatrao Plan poslovanja u veljači 2024. godine. Uvidom u Plan poslovanja konstatirano je da ne sadrži sve kapitalne izdatke i izvore financiranja koji su uvršteni u Plan javnih nabava. Također, plan ne sadrži planirane zajmove i prijedloge za korištenje viška prihoda. Trogodišnji plan poslovanja 2025. – 2027. je donesen i odobren od Skupštine Društva u veljači 2025. godine. Trogodišnji plan nije dostavljen Uredu za reviziju institucija u FBiH.
2.	Društvo treba poduzeti aktivnosti kako bi se ugovoreni radovi i usluge izvršili prema utvrđenom obimu i zadanim rokovima.	Uvidom, na bazi uzorka, u ugovorene radove i usluge evidentirane u okviru troškova proizvodnih usluga, utvrđeno je da se najvećim dijelom vrše u obujmu i zadanim rokovima sukladno zaključenim ugovorima. Međutim, revizijom je utvrđeno da je za ugovorene armiranobetonske radove na deponiji „Pakline“, te kod nabave i opremanja stambenog kontejnera, došlo do kašnjenja u odnosu na ugovorene rokove, od preko 120 dana za prvi ugovor koji još uvijek nije realiziran, te 56 dana za drugi ugovor. Prema obrazloženju odgovorne osobe, Društvo nastoji da se ugovoreni radovi i usluge izvrše u ugovorenim opsegu i zadanim rokovima, ali zbog problema na tržištu i sa izvođačima radova ponekad se probiju ugovoreni rokovi.
3.	Blagovremeno pokretati sve mjere i aktivnosti na naplati potraživanja, kako ne bi došlo do njihove zastare.	Društvo ne vodi ročnu strukturu potraživanja. Za sva potraživanja komunalnih usluga po isteku od 30 dana šalju se opomene uz račun. U 2024 godini poslano je 1.476 opomena pred isključenje, potpisano je 56 ugovora o otplati duga, pokrenuta su 42 ovršna postupka, te je ispostavljeno 237 naloga za isključenje s vodovodne mreže.

	Odlukom Nadzornog odbora od 28. 1. 2025. godine dana je ovlast upravi poduzeća oko isknižavanja iz evidencija, vrijednosno usklađivanje potraživanja i definitivan otpis potraživanja zbog nemogućnosti naplate u iznosu od 72.490 KM. Uvidom u dokumentaciju utvrdili smo da Društvo nije u potpunosti poduzimalo sve mjere pravovremene naplate (isključenje sa vodovodne mreže i utuženja), zbog čega dolazi do zastare potraživanja.
4. Postupke javnih nabava provoditi u skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavama u dijelu odbacivanja ponude u slučaju kada nisu dostavljeni svi traženi dokazi utvrđeni u tenderskoj dokumentaciji.	Društvo je ovu preporuku ocijenilo kao realiziranu. Prema prezentiranoj dokumentaciji, na bazi uzorka utvrđeno je da je Društvo najvećim dijelom odbacivalo ponude u slučaju kada nisu dostavljeni svi traženi dokazi utvrđeni u tenderskoj dokumentaciji. Međutim, uvidom u otvoreni postupak nabave guma za teška vozila utvrđeno je da Društvo nije pravilno ocijenilo ponudu jednog dobavljača. U ovom postupku nije odbačena ponuda, iako dobavljač u ostavljenom roku nije dostavio sve potrebne dokumente propisane tenderskom dokumentacijom, što je za posljedicu imalo žalbu, koju je usvojio Ured za razmatranje žalbi.
5. Plan javnih nabava sačinjavati na osnovu Plana poslovanja kako je utvrđeno člankom 4. Pravilnika o nabavi roba, usluga i ustupanju radova.	Društvo je ovu preporuku ocijenilo kao realiziranu. Plan javnih nabava sačinjava se nakon usvajanja Plana poslovanja. Međutim, pojedine nabave, u iznosu od najmanje 303.000 KM, nisu planirane na temelju Plana poslovanja,⁵ s obzirom na to da njime nisu predviđene pojedine kapitalne nabave koje su uvrštene u Plan javnih nabava. Za primjer navodimo nabavu malčera; upravljačkog hardvera i softvera za nadzor i automatizaciju rada svih crpnih postaja s umrežavanjem sa središnjim dispečerom; hidrauličnog čekića za kombinirku Terex 860SX; potopnih crpki snage 11-55 kw; višestupanjskih crpki za podizanje tlaka; izrada pješačkih staza na groblju Karaula; nabava i opremanje stambenog kontejnera i dr.

⁵ Prema pojašnjenju Društva, pojedine nabave u 2024. godini su financirane iz sredstava Općine ili po osnovu prijava na javne pozive, te nisu predviđene Planom poslovanja. Međutim, iako su sredstva osigurana iz drugih izvora, nabave provodi Društvo. Ističemo i to da nije bilo izmjena Plana poslovanja tijekom 2024. godine, kojim bi se ova sredstva uvrstila u navedeni Plan.

2.3 Nerealizirane preporuke

Društvo nije realiziralo sljedeće preporuke:

Red. br.	PREPORUKA	KOMENTAR REVIZORA
1.	Uspostaviti funkcionalan sistem internih kontrola u skladu sa donesenim internim aktima Društva i donijeti nedostajuće interne akte.	Pregledom prezentirane dokumentacije i donesenih akata utvrdili smo da Društvo nije uspostavilo funkcionalan sustav unutarnjih kontrola. Nakon 2018. doneseni ili izmijenjeni su sljedeći akti (Pravilnik o unutarnjem ustroju i sistematizaciji radnih mjesta, Pravilnik o radu, Pravilnik o ocjenjivanju rada zaposlenih, Procedura za odnose sa korisnicima usluga, Odluka o naplati dospjelih potraživanja, Odluka o grobljima i druga akta). Ovi akti nisu bili dovoljni za uspostavu funkcionalnog sustava unutarnjih kontrola, što je dovelo do određenih propusta (ne vrši se procjena vrijednosti stalnih sredstava, procjena neto ostvarene vrijednosti zaliha, ne postoji ročna struktura zaliha i potraživanja, nisu utvrđeni normativi utroška goriva niti je uspostavljena kontrola utroška goriva, ne vrši se popis sredstava i obveza na temelju donesenog unutarnjeg akta i drugo).
2.	Potrebno je da Odbor za reviziju donese Poslovnik o radu i Studiju rizika i obavlja svoju funkciju u skladu sa Zakonom o javnim poduzećima u FBiH.	Uvidom u dokumentaciju utvrdili smo da nije donesen poslovnik o radu, studija rizika i plan revizija. Nije osigurano da unutarnje kontrole u ovom poduzeću budu adekvatne i funkcioniraju kako je predviđeno člankom 28. Zakona o javnim poduzećima u FBiH.
3.	Internim aktima utvrditi normative utroška goriva za svako pojedinačno vozilo i radnu mašinu, kao i procedure kontinuiranog praćenja i nadzora potrošnje goriva.	U dostavljenom Upitniku preporuka je ocijenjena kao djelomično realizirana, uz obrazloženje da je Društvo izvršilo nabavu aplikacije pomoću koje se vrši elektronska evidencija putnih naloga, naloga za servis, naloga za servis koji imaju mogućnost analize zamjenskih dijelova/elektronska evidencija radnih naloga, elektronska obavijest za istek registracije, elektronske evidencije osiguranja vozila, elektronska kartica vozila, elektronske kartice korisnika, šifarnici vozila sa pripadajućim elementima, registar dokumenata vezanih za vozni park, elektronska evidencija naloga za radne strojeve i sl.

Potrebno je poduzeti aktivnosti u skladu sa zahtjevima MRS 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema, na pravilnom knjigovodstvenom evidentiranju iskazanih materijalnih sredstava u pripremi, obzirom da su ista završena i stavljena u funkciju i ostvaruju ekonomsku korist, a sa općinom riješiti njihov pravni status. 4.	Društvo nije donijelo normative utroška goriva za svako pojedinačno vozilo i radni stroj niti proceduru za kontinuirano praćenje i nadzor potrošnje goriva. U dostavljenom Upitniku preporuka je ocijenjena kao djelomično realizirana, uz obrazloženje da je formirano povjerenstvo koje za Općinu Tomislavgrad ažurira registar stalnih sredstava koja su povjerena Društvu na upravljanje i održavanje, te provodi proceduru knjiženja neregistriranih stalnih sredstava u Glavnu knjigu stalnih sredstava Društva. Tri izgrađena vodovodna sustava iz ranijih godina, koja su završena i stavljena u funkciju i ostvaruju ekonomsku korist, nisu knjigovodstveno evidentirana u Glavnu knjigu sukladno MRS-u 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema, niti je sa Općinom riješen njihov pravni status.
Na datum bilansa vršiti procjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, odnosno procjenu nadoknadive vrijednosti takvog sredstva, u skladu sa zahtjevom MRS 36 - Umanjenje vrijednosti sredstava. 5.	Na datum bilance nije vršena procjena postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena sukladno zahtjevima MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti sredstava, i zahtjevima Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.
U saradnji sa osnivačem poduzeti aktivnosti u rješavanju pravnog statusa preuzetih nekretnina. 6.	U dostavljenom Upitniku preporuka je ocijenjena kao djelomično realizirana, uz obrazloženje da je 17. 1. 2025. godine općinski načelnik imenovao povjerenstvo za popis i identifikaciju neuknjiženih stalnih sredstava kojima upravlja Društvo. Nije prezentirana druga dokumentacija o poduzimanju aktivnosti na realizaciji ove preporuke.
Radi realnog iskazivanja imovine i finansijskog rezultata, izvršiti vrednovanje, odnosno usklađivanje vrijednosti zaliha u skladu sa MRS 2 - Zalihe. 7.	Društvo je preporuku ocijenilo kao djelomično realiziranu, uz obrazloženje da se vrši popis zaliha i otpis po prijedlogu povjerenstva za popis. Međutim, ne prati se ročna struktura zaliha, niti se utvrđuje njihova neto nadoknadiva vrijednost na datum bilance. Zalihe se prate samo količinski. Zbog navedenog, zalihe nisu vrednovane sukladno zahtjevima paragrafa 9. MRS-a 2 – Zalihe.

8. Donijeti interni akt o postupku naplate potraživanja, odnosno koristiti sve mehanizme da se smanji ispravka vrijednosti i otpis potraživanja u narednom periodu.

Društvo je u Upitniku danu preporuku ocijenilo djelomično realiziranom. Međutim, uvidom u dokumentaciju konstatirano je da nije donesen akt o postupku naplate potraživanja niti se koriste svi mehanizmi naplate potraživanja kao što su utuženja, isključenja sa mreže i slično.

9. Izvršiti popis imovine i usaglasiti knjigovodstveno stanje sa stanjem utvrđenim popisom u skladu sa članovima 25. i 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.

Društvo je preporuku ocijenilo djelomično realiziranom. Nije donesen pravilnik o popisu imovine i obveza, niti odluka o popisu. Imenovana su povjerenstva za popis. Popisne liste stalnih sredstava sadrže podatke o nazivima stalnih sredstava, stanje po knjigama, stanje po popisu i razlike. Uvidom u dokumentaciju konstatirano je da povjerenstva nisu izvršila prirodni popis stalnih sredstava po uredima. Za obveze i potraživanja preuzeto je samo stanje iz knjigovodstvenih evidencija. Izvješće o popisu nema podataka o pojedinačnim potraživanjima i obvezama niti podatke o imovini (zemljištu i objektima). Nije nam prezentirana dokumentacija na osnovu koje bismo se uvjerali da je povjerenstvo usporedilo knjigovodstveno sa stvarnim stanjem. Zbog navedenog ne možemo potvrditi da je izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem za popisana stalna sredstva. Također, potrebno je naglasiti da popis nije usvojio ni ravnatelj ni organi upravljanja.

10. Bilješke uz finansijske izvještaje sastavljati u skladu sa zahtjevima iz MRS 1.-Prezentacija finansijskih izvještaja i zahtjeva ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja.

Društvo je preporuku u Upitniku ocijenilo kao djelomično realiziranu. Međutim, Bilješke ne sadrže dodatne informacije u odnosu na one prezentirane u Godišnjem izvješću o poslovanju, Izvješću o dobiti i gubitku i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, Izvješću o promjenama na kapitalu i Izvješću o novčanim tijekovima. U Bilješkama su samo navedeni statistički pokazatelji, bez dodatnih obrazloženja koja bi korisnicima finansijskih izvješća bila od koristi. Navedeno nije sukladno zahtjevima MRS-a 1 – Prezentacija finansijskih izvješća, i Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.

3. POSTUPANJE OPĆINSKOG VIJEĆA

Nije prezentirano da je Općinsko vijeće razmatralo Izvješće o financijskoj reviziji Javnog komunalnog poduzeća d.o.o. Tomislavgrad za 2018. godinu od njegovog objavljivanja.

4. DODATNE PREPORUKE

S obzirom na to da Općinsko vijeće nije razmatralo predmetno Izvješće, kao i da je praćenjem postupanja po preporukama utvrđeno da veći dio preporuka nije realiziran ili je djelomično realiziran, dajemo sljedeće preporuke:

Preporuke:

- *Općinskom vijeću Općine Tomislavgrad:*
 - *razmotriti Izvješće o praćenju postupanja po preporukama iz Izvješća o financijskoj reviziji Javnog komunalnog poduzeća d.o.o. Tomislavgrad za 2018. godinu i poduzeti odgovarajuće aktivnosti iz svoje nadležnosti kako bi se osigurala implementacija preostalih preporuka;*
- *Javnom komunalnom poduzeću d.o.o. Tomislavgrad:*
 - *intenzivirati aktivnosti na implementaciji preostalih preporuka iz Izvješća o financijskoj reviziji Javnog komunalnog poduzeća d.o.o. Tomislavgrad za 2018. godinu, u cilju jačanja sustava unutarnjih kontrola i otklanjanja utvrđenih nepravilnosti.*

5. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠĆA

Na dostavljeni Nacrt izvješća o praćenju postupanja po preporukama iz Izvješća o financijskoj reviziji Javnog komunalnog poduzeća d.o.o. Tomislavgrad za 2018. godinu Društvo je 23. 9. 2024. godine dostavilo komentar, sa dodatnom dokumentacijom.

Obrazloženja su dana na preporuke u vezi s: pravovremenim poduzimanjem mjera i aktivnosti na naplati potraživanja; ocjenjivanjem ponuda u postupku javnih nabava; i donošenjem unutarnjeg akta o postupku naplate potraživanja.

Za obrazloženja koja nisu prihvaćena, jer nisu prezentirane nove činjenice, niti je dostavljena dokumentacija koja bi utjecala na izmjene nalaza, dajemo sljedeće pojašnjenja:

- u obrazloženju vezanom za pravovremeno poduzimanje mjera i aktivnosti na naplati potraživanja navedeno je da se provode mjere isključenja, izdano je 237 naloga za isključenje, nakon kojih je 116 dužnika izmirilo obveze u cijelosti. Potpisano je 18 ugovora o otplati duga na rate, dok je 38 korisnika isključeno. Također je navedeno da se provode ovršni postupci. Istaknuto je da za pojedine korisnike navedene mjere nisu dovoljne iz sljedećih razloga: stare zgrade u kojima su zajednička brojila, ne postoji mogućnost isključenja jer korisnik nema imovine, računi se vode pod „aktivni“, a sredstava za naplatu nema ili su nedostatna i sl.

Navedeni komentar nije prihvaćen jer Društvo sukladno zakonskim propisima mora pravovremeno i u potpunosti poduzimati sve mjere naplate kako ne bi došlo do zastare potraživanja;

- Društvo je navelo da je kod provođenja postupaka javnih nabava postupilo na zakonit način. U postupku nabave guma za teška vozila ponuditelj je dostavio sve tražene dokumente u ostavljenom roku. Međutim, potvrdu suda nadležnog prema sjedištu ponuditelja Društvo nije tumačilo na isti način, što ne znači da je postupano nezakonito. Shodno navedenom, Društvo smatra da je ovu preporuku trebalo ocijeniti kao realiziranu.

Međutim, navedeni komentar nije prihvaćen jer je ponuditelj dostavio potvrdu nadležnog suda prema sjedištu ponuditelja, koja nije sukladna zahtjevima iz tenderske dokumentacije. Navedeno je potvrdio i Ured za razmatranje žalbi;

- Vezano za donošenje unutarnjeg akta o postupku naplate potraživanja radi korištenja svih mehanizama naplate u cilju smanjenja ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja navedeno je da Društvo nije donijelo unutarnji akt, ali poduzima sve zakonom i općim aktima propisane mogućnosti naplate potraživanja: opomene, ugovori o naplati duga na rate, nalozi za isključenje i postupci pred sudom.

Imajući u vidu da Društvo nije donijelo unutarnji akt, a nisu u potpunosti provedeni svi mehanizmi naplate, preporuka je ocijenjena kao nerealizirana.

Praćenje postupanja po preporukama iz Izvješća o financijskoj reviziji Javnog komunalnog poduzeća d.o.o. Tomislavgrad za 2018. godinu obavio je revizorski tim u sastavu: Perislav Delić – vođa tima, i Bakir Likić – član tima.

Vođa tima

Perislav Delić, s. r.

**Rukovoditeljica Sektora za
razvoj, metodologiju i
upravljanje kvalitetom**

Mia Buljubašić, s. r.

**Rukovoditeljica Sektora za
financijsku reviziju poduzeća u
većinskom državnom vlasništvu**

Belma Mušinović, s. r.

6. PRIVITAK

Upitnik o postupanju po preporukama

Subjekt revizije:
Revidirana godina:

Javno komunalno poduzeće d.o.o. Tomislavgrad
2018.

Upitnik o postupanju po preporukama iz Izvještaja o finansijskoj reviziji za 2018. godinu

Red. br.	Preporuka data u Izvještaju o finansijskoj reviziji	Da li je preporuka provedena?				Za odgovore „da“ i „djelimično“ potrebno je dati obrazloženje i priložiti dodatnu dokumentaciju, a za odgovor „ne“ i „neprovođiva“ potrebno je dati obrazloženje
		Da	Djelimično	Ne	Neprovođiva	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
1.	Uspostaviti funkcionalan sistem Internih kontrola u skladu sa donesenim internim aktima Društva i donijeti nedostajuće interne akte.			X		
2.	Potrebno je da Odbor za reviziju donese Poslovnik o radu i Studiju rizika i obavlja svoju funkciju u skladu sa Zakonom o javnim preduzećima u FBiH.			X		
3.	Planove poslovanja pripremati i donositi kao osnovu izvršenja aktivnosti Društva i sa svim propisanim elementima u skladu sa članovima 22. - 24. Zakona o javnim preduzećima u FBiH, i isti dostaviti Uredu za reviziju institucija u FBiH, a Skupština Društva treba iste razmatrati u skladu sa članom 6. istog Zakona.		X			U 2024. godini imali smo samo jednogodišnji plan poslovanja dok smo u 2025. godini usvojili i jednogodišnji trogodišnji planimali trogodišnji plan poslovanja. Iste Vam dostavljamo u prilogu.
4.	Internim aktima utvrditi normative utroška goriva za svako pojedinačno vozilo i radnu mašinu, kao i procedure kontinuiranog praćenja i nadzora potrošnje goriva.		X			Izvršili smo nabavu aplikacije pomoću koje vršimo elektronsku evidenciju putnih naloga,naloga za servis,naloga za servis koji imaju mogućnost analize zamjenjivih djelova,njihovog eksploatacijskog vijeka,cijena svakog pojedinog dijela,elektronska evidencija radnih naloga,elektronska obavijest za istek registracije,el.evidencija osiguranja vozila,el.kartica vozila,el.kartica korisnika,šifarnici vozila sa pripadajućim elemntima,registar dokumenata vezanih za vozni park,el.evidencija naloga za radne strojeve i sl.Uprilogu dostavljamo troškovnik i ugovor.
5.	Interne akte za obračun plaća uskladiti sa Zakonom o radu, a ugovore o radu zaključivati u skladu sa usvojenim internim aktima.	X				Usvojen novi pravilnik o organizaciji i sistematizaciji i novi Pravilnik o radu

Upitnik o postupanju po preporukama

6.	Društvo treba poduzeti aktivnosti kako bi se ugovoreni radovi i usluge izvršili prema utvrđenom obimu i zadatim rokovima.		X			Pratimo da se ugovori izvršavaju u ugovorenom roku i u ugovorenom iznosu.
7.	Potrebno je poduzeti aktivnosti u skladu sa zahtjevima MRS 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema, na pravilnom knjigovodstvenom evidentiranju iskazanih materijalnih sredstava u pripremi, obzirom da su ista završena i stavljena u funkciju i ostvaruju ekonomsku korist, a sa općinom riješiti njihov pravni status.		X			Formirana komisija koja za Općinu Tomislavgrad ažurira registar stalnih sredstava koja su povjerena JKP d.o.o. Tomislavgrad na upravljanje i održavanje, te provodi proceduru knjiženja spomenutih neregistriranih stalnih sredstava u Glavnu knjigu stalnih sredstava JKP d.o.o. Tomislavgrad. U prilogu rješenje o imenovanju Komisije za popis i identifikaciju neknjiženih stalnih sredstava kojima upravlja JKP d.o.o. Tomislavgrad.
8.	Donirana sredstva, dobivena za izgradnju vodovodnih podsistema, knjigovodstveno evidentirati u skladu sa MRS 20 - Računovodstveno obuhvaćanje državnih donacija i objavljivanje državne pomoći.		X			Sredstva donirana za vodovod se knjiže na odgođeni prihod, odnosno amortizacija sredstava se uprihoduje na kraju godine.
9.	Na datum bilansa vršiti procjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, odnosno procjenu nadoknadive vrijednosti takvog sredstva, u skladu sa zahtjevom MRS 36 Umanjenje vrijednosti sredstava.			X		
10.	U saradnji sa osnivačem poduzeti aktivnosti u rješavanju pravnog statusa preuzetih nekretnina.		x			U prilogu rješenje o imenovanju Komisije za popis i identifikaciju neknjiženih stalnih sredstava kojima upravlja JKP d.o.o. Tomislavgrad.
11.	Radi realnog iskazivanja imovine i finansijskog rezultata, izvršiti vrednovanje, odnosno usklađivanje vrijednosti zaliha u skladu sa MRS 2 - Zalihe.		X			Vrši se popis zaliha i otpis po prijedlogu komisije za popis. U prilogu izvještaj komisije.
12.	Blagovremeno pokretati sve mjere i aktivnosti na naplati potraživanja, kako ne bi došlo do njihove zastare.		X			Vršimo redovno slanje opomena pred isključenje i tužbu, a ukoliko ne bude plaćeno po opomeni pokrećemo ovršne postupke.
13.	Donijeti interni akt o postupku naplate potraživanja, odnosno koristiti sve mehanizme da se smanji ispravka vrijednosti i otpis potraživanja u narednom periodu.		x			Nemamo interni akt o postupku naplate potraživanja, ali koristimo mehanizme naplate, pokrećemo ovršne postupke, isključujemo i šaljemo opomene.
14.	Izvršiti popis imovine i usaglasiti knjigovodstveno stanje sa stanjem utvrđenim popisom u skladu sa članovima 25. i 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.		X			Popis imovine je odrađen i usaglašen s knjigovodstvenim stanje. Komisija napravila izvještaj o popisu.
15.	Bilješke uz finansijske izvještaje sastavljati u skladu sa zahtjevima iz MRS 1.- Prezentacija finansijskih izvještaja i zahtjeva ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja.		X			Prilog u godišnjem obračunu.

Upitnik o postupanju po preporukama

16.	Postupke javnih nabavki provoditi u skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavkama u dijelu odbacivanja ponude u slučaju kada nisu dostavljeni svih traženi dokazi utvrđeni u tenderskoj dokumentaciji.	x				Potupke provodimo u skladu sa Zakonom o javnim nabavama.
17.	Plan javnih nabavki sačinjavati na osnovu Plana poslovanja kako je utvrđeno članom 4. Pravilnika o nabavi roba, usluga i ustupanju radova.	x				Plan javnih nabava usvajamo nakon usvajanja Plana poslovanja kako je utvrđeno člankom 4. Pravilnika o nabavi roba, usluga i ustupanju radova, te isti objavljujemo na Portalu javnih nabavki

Molimo Vas da na upitnik tačno odgovorite, jer odgovarate za tačnost navedenih podataka.

Pojašnjenja:

Djelimično-ukoliko realizacija preporuke nije okončana, ali je izvršena u najvećem dijelu.

Neprovodivo-ukoliko preporuku nije moguće provesti (npr. iz razloga što nije bilo aktivnosti, odnosno transakcija po osnovu koje je data preporuka/došlo je do promjene u regulativi).

Tomislavgrad, 17.3. 2025. godine

 odgovornice
 Nikola Krpanović, direktor
 (imena i prezimena radno mjesto)